

Interpolacja Lagrange'a

$$P_n(x) = \sum_{i=0}^n L_i^n(x) f_i = L_0^n(x) f_0 + L_1^n(x) f_1 + \dots + L_n^n(x) f_n$$

$$\text{gdzie } L_i^n(x) = \prod_{\substack{j=0 \\ j \neq i}}^n \frac{x - x_j}{x_i - x_j} = \frac{(x - x_0)(x - x_1) \dots (x - x_{i-1})(x - x_{i+1}) \dots (x - x_n)}{(x_i - x_0)(x_i - x_1) \dots (x_i - x_{i-1})(x_i - x_{i+1}) \dots (x_i - x_n)}$$

Aproksymacja - Zapis indeksowy

błąd średnio kwadratowy

$$\varepsilon = \sum_{i=0}^n (\psi(x_i) - f_i)^2 \quad \text{gdzie } \psi(x) = \sum_{i=0}^m \phi_i(x) a_i$$

Minimalizacja błędu średnio kwadratowego – układ równań

$$\frac{\partial \varepsilon}{\partial a_k} = 0 \Leftrightarrow \sum_{j=0}^m \left(\sum_{i=0}^n (\phi_j(x_i) \phi_k(x_i)) a_j \right) - \sum_{i=0}^n (f_i \phi_k(x_i)) = 0, \quad \text{dla } k = 0, 1, \dots, m$$

Aproksymacja - Zapis macierzowy

błąd średnio kwadratowy

$$\varepsilon = (\Phi(\mathbf{x})\mathbf{a} - \mathbf{f})^T (\Phi(\mathbf{x})\mathbf{a} - \mathbf{f}) \quad \text{gdzie } \psi(x) = \Phi(x)\mathbf{a}, \quad \Phi(x) = [\phi_0(x), \phi_1(x), \dots, \phi_n(x)]$$

układ równań

$$(\Phi(\mathbf{x}))^T \Phi(\mathbf{x})\mathbf{a} = (\Phi(\mathbf{x}))^T \mathbf{f} \quad \text{gdzie } \Phi(\mathbf{x}) = \begin{bmatrix} \phi_0(x_0) & \phi_1(x_0) & \dots & \phi_m(x_0) \\ \phi_0(x_1) & \phi_1(x_1) & \dots & \phi_m(x_1) \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \phi_0(x_n) & \phi_1(x_n) & \dots & \phi_m(x_n) \end{bmatrix}$$

Własności funkcji kształtu

$$N_i(x_i, y_i) = 1, \quad N_i(x_j, y_j) = 0 \quad \text{dla } i \neq j, \quad i, j = 1, \dots, n, \quad \text{gdzie } n - \text{liczba węzłów}$$

Funkcje bazowe w ES trójwęzłowym $\Phi = [1, x, y]$ a w czterowęzłowym $\Phi = [1, x, y, xy]$

Przemieszczenia PSO

$$\mathbf{u}^e(x, y) = \mathbf{N}^e(x, y) \bar{\mathbf{d}}^e \quad \text{gdzie } \mathbf{u}^e(x, y) = \{u^e(x, y), v^e(x, y)\}, \quad \mathbf{N}^e = \begin{bmatrix} N_1^e & 0 & \dots & N_n^e & 0 \\ 0 & N_1^e & \dots & 0 & N_n^e \end{bmatrix}$$

Odształcenia PSO: $\varepsilon_z = 0$

$$\mathbf{e}^e(x, y) = \mathbf{L}\mathbf{u}^e(x, y) = \mathbf{B}^e(x, y) \bar{\mathbf{d}}^e \quad \text{gdzie } \mathbf{B}^e(x, y) = \mathbf{L}\mathbf{N}^e(x, y)$$

$$\mathbf{e}^e(x, y) = \begin{bmatrix} \varepsilon_x^e(x, y) \\ \varepsilon_y^e(x, y) \\ \gamma_{xy}^e(x, y) \end{bmatrix}, \quad \mathbf{L} = \begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x} & 0 \\ 0 & \frac{\partial}{\partial y} \\ \frac{\partial}{\partial y} & \frac{\partial}{\partial x} \end{bmatrix}$$

Naprężenia PSO: $\sigma_z^e = \nu(\sigma_x^e + \sigma_y^e)$

$$\mathbf{s}^e(x, y) = \mathbf{D}\mathbf{e}^e(x, y) \quad \text{gdzie } \mathbf{s}^e(x, y) = \begin{bmatrix} \sigma_x^e(x, y) \\ \sigma_y^e(x, y) \\ \tau_{xy}^e(x, y) \end{bmatrix}, \quad \mathbf{D} = \frac{E}{(1+\nu)(1-2\nu)} \begin{bmatrix} 1-\nu & \nu & 0 \\ \nu & 1-\nu & 0 \\ 0 & 0 & \frac{1-2\nu}{2} \end{bmatrix}$$

Macierz sztywności i wektor sił brzegowych (zastępniki) PSO

$$\bar{\mathbf{K}}^e = \int_{A^e} \mathbf{B}^T \mathbf{D} \mathbf{B} dA^e, \quad \bar{\mathbf{f}}_b^e = \int_{\Gamma^e} \mathbf{N}^e \mathbf{T}^e d\Gamma^e \quad \text{gdzie } \mathbf{t}^e = \begin{bmatrix} t_x^e \\ t_y^e \end{bmatrix}$$

Funkcje bazowe w ES trójwęzłowym $\Phi = [1, x, y]$ a w czterowęzłowym $\Phi = [1, x, y, xy]$

Temperatura

$$T^e(x, y) = \mathbf{N}^e(x, y) \Theta^e \quad \text{gdzie } \mathbf{N}^e = [N_1^e \quad \dots \quad N_n^e]$$

Gęstość strumienia ciepła

$$\mathbf{q}^e(x, y) = -\mathbf{D} \nabla T^e(x, y) = -\mathbf{D} \mathbf{B}^e(x, y) \Theta^e \quad \text{gdzie } \mathbf{B}^e(x, y) = \nabla \mathbf{N}^e(x, y)$$

$$\mathbf{q}^e(x, y) = \begin{bmatrix} q_x(x, y) \\ q_y(x, y) \end{bmatrix}, \quad \nabla = \begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x} \\ \frac{\partial}{\partial y} \end{bmatrix}, \quad \mathbf{D} = \begin{bmatrix} k_x & 0 \\ 0 & k_y \end{bmatrix}$$

Macierz przewodności i wektor gęstości strumienia na brzegu (zastępniki)

$$\mathbf{k}^e = \int_{A^e} \mathbf{B}^T \mathbf{D} \mathbf{B} h^e dA^e, \quad \mathbf{f}_b^e = - \int_{\Gamma^e} (\mathbf{N}^e(x, y))^T q_n h^e d\Gamma^e$$

Rozwinięcie w szereg Taylora

- dla 1D: $u_j = u_i + hu'_i + \frac{1}{2}h^2u''_i + \frac{1}{6}h^3u'''_i + \dots + \frac{1}{n!}h^nu_i^{(n)} + \dots$ gdzie $h = x_j - x_i$
- dla 2D: $u_{lm} = u_{ij} + h \frac{\partial u_{ij}}{\partial x} + k \frac{\partial u_{ij}}{\partial y} + \frac{1}{2}h^2 \frac{\partial^2 u_{ij}}{\partial x^2} + hk \frac{\partial^2 u_{ij}}{\partial x \partial y} + \frac{1}{2}k^2 \frac{\partial^2 u_{ij}}{\partial y^2} + \dots + \frac{1}{n!} \left(\frac{\partial}{\partial x} h + \frac{\partial}{\partial y} k \right)^n u_{ij} + \dots$ gdzie $h = x_l - x_i, k = y_m - y_j$

Wzory różnicowe - klasyczny MRS

- Pierwsza pochodna centralna $\left\{ \begin{array}{c} \text{---} (-1) \text{---} h \text{---} \textcircled{0} \text{---} h \text{---} (1) \text{---} \end{array} \right\} \cdot \frac{1}{2h}$

- Druga pochodna $\left\{ \begin{array}{c} \text{---} (1) \text{---} h \text{---} \textcircled{-2} \text{---} h \text{---} (1) \text{---} \end{array} \right\} \cdot \frac{1}{h^2}$

- Laplasjan $\left\{ \begin{array}{c} \text{---} (1) \text{---} \\ | \\ \text{---} (1) \text{---} h \text{---} \textcircled{-4} \text{---} h \text{---} (1) \text{---} \\ | \\ \text{---} (1) \text{---} \end{array} \right\} \cdot \frac{1}{h^2}$

Aproksymacja MWLS 1D

- Aproksymacja lokalna

$$u(x, x_0) = \mathbf{p}^T \mathcal{D}u \quad \text{gdzie } \mathbf{p} = \left[1, h, \dots, \frac{h^p}{p!}\right]^T \text{ i } \mathcal{D}u = [u_0, u'_0, \dots, u_0^{(p)}]^T$$

- Ważona funkcja błędu

$$J = (\mathbf{P} \mathcal{D}u - \mathbf{q})^T \mathbf{W}^2 (\mathbf{P} \mathcal{D}u - \mathbf{q}), \quad \mathbf{q} - \text{wektor stopni swobody}$$

$$\mathbf{P} = [\mathbf{p}^T(h_1), \mathbf{p}^T(h_2), \dots, \mathbf{p}^T(h_n)]^T, \quad \mathbf{W} = \text{diag}[\omega(x - x_0), \dots, \omega(x - x_n)]$$

- Funkcja wagowa

$$\omega(x - x_i) = \frac{1}{d_i^{p+1-s} + \varepsilon} \quad \text{gdzie } d_i = |x - x_i|, \quad i = 1, \dots, n$$

- Minimalizacja funkcji błędu

$$\frac{\partial J}{\partial \mathcal{D}u} = \mathbf{P}^T \mathbf{W}^2 (\mathbf{P} \mathcal{D}u - \mathbf{q}) = 0 \implies \mathcal{D}u = \mathbf{M} \mathbf{q} \quad \text{gdzie } \mathbf{M} = (\mathbf{P}^T \mathbf{W}^2 \mathbf{P})^{-1} \mathbf{P} \mathbf{W}^2$$

Macierz transformacji ($c = \cos(\alpha^e)$ i $s = \sin(\alpha^e)$) **oraz macierz sztywności dla elementu ramowego**

$$\mathbf{T}^e = \begin{bmatrix} c & s & 0 & 0 & 0 & 0 \\ -s & c & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & c & s & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -s & c & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{k}^e = \frac{EI}{l^3} \begin{bmatrix} \frac{Al^2}{I} & 0 & 0 & -\frac{Al^2}{I} & 0 & 0 \\ 0 & 12 & 6l & 0 & -12 & 6l \\ 0 & 6l & 4l^2 & 0 & -6l & 2l^2 \\ -\frac{Al^2}{I} & 0 & 0 & \frac{Al^2}{I} & 0 & 0 \\ 0 & -12 & -6l & 0 & 12 & -6l \\ 0 & 6l & 2l^2 & 0 & -6l & 4l^2 \end{bmatrix}^e$$

Macierz wstępnych naprężeń oraz macierz mas dla elementu ramowego

$$\mathbf{k}_\sigma^e = \frac{N^e(x)}{30l^e} \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 36 & 3l & 0 & -36 & 3l \\ 0 & 3l & 4l^2 & 0 & -3l & -l^2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -36 & -3l & 0 & 36 & -3l \\ 0 & 3l & -l^2 & 0 & -3l & 4l^2 \end{bmatrix}^e, \quad \mathbf{m}^e = \frac{\mu l}{420} \begin{bmatrix} 140 & 0 & 0 & 70 & 0 & 0 \\ 0 & 156 & 22l & 0 & 54 & -13l \\ 0 & 22l & 4l^2 & 0 & 13l & -3l^2 \\ 70 & 0 & 0 & 140 & 0 & 0 \\ 0 & 54 & 13l & 0 & 156 & -22l \\ 0 & -13l & -3l^2 & 0 & -22l & 4l^2 \end{bmatrix}^e$$

Funkcje kształtu dla czterowęzłowego elementu oraz macierz Jacobiego odwzorowania

$$\begin{aligned} N_i(\xi, \eta) &= \frac{1}{4}(1 - \xi)(1 - \eta) \\ N_j(\xi, \eta) &= \frac{1}{4}(1 + \xi)(1 - \eta) \\ N_k(\xi, \eta) &= \frac{1}{4}(1 + \xi)(1 + \eta) \\ N_l(\xi, \eta) &= \frac{1}{4}(1 - \xi)(1 + \eta) \end{aligned}, \quad J = \left\| \begin{bmatrix} \frac{\partial x}{\partial \xi} & \frac{\partial x}{\partial \eta} \\ \frac{\partial y}{\partial \xi} & \frac{\partial y}{\partial \eta} \end{bmatrix} \right\|$$

Sformułowanie silne - model lokalny

$$Ay''(x) + C(x)y(x) = D(x)$$

+ (przykładowe) warunki brzegowe

- $y(x_a) = \hat{a}$ – podstawowy warunek brzegowy (Dirichleta)
- $y'(x_b) = \hat{b}$ – naturalny warunek brzegowy (Neumanna)

Sformułowanie słabe – model globalny ($\forall w \neq 0$)

$$\int_{x_a}^{x_b} w(x) \left(Ay^{h''}(x) + C(x)y^h(x) - D(x) \right) dx = 0$$

$$\int_{x_a}^{x_b} w(x) Ay^{h''}(x) dx + \int_{x_a}^{x_b} w(x) C(x) y^h(x) dx - \int_{x_a}^{x_b} w(x) D(x) dx = 0$$

$$w(x) Ay^{h'}(x) \Big|_{x_a}^{x_b} - \int_{x_a}^{x_b} w'(x) Ay^{h'}(x) dx + \int_{x_a}^{x_b} w(x) C(x) y^h(x) dx - \int_{x_a}^{x_b} w(x) D(x) dx = 0$$

$$w(x_b) A \hat{b} - w(x_a) Ay^{h'}(x_a) - \int_{x_a}^{x_b} w'(x) Ay^{h'}(x) dx + \int_{x_a}^{x_b} w(x) C(x) y^h(x) dx - \int_{x_a}^{x_b} w(x) D(x) dx = 0$$

$$w(x_b) A \hat{b} - w(x_a) Ay^{h'}(x_a) - \int_{x_a}^{x_b} w'(x) Ay^{h'}(x) dx + \int_{x_a}^{x_b} w(x) C(x) y^h(x) dx - \int_{x_a}^{x_b} w(x) D(x) dx = 0$$

$$L(y^h, w) - l(w) = 0$$

+ podstawowy warunek brzegowy

- $y(x_a) = \hat{a}$

Estymator błędu

$$e^e(x^e) = |y_{h,p}^e(x^e) - y_{por}^e(x^e)|$$

gdzie e – element, $y_{h,p}^e$ – rozwiązanie MES, h – moduł siatki, p – rząd aproksymacji y_{por}^e – rozwiązanie ściśle lub odniesienia.

Wskaźnik (indykator) błędu

$$\eta = \sqrt{\frac{1}{|I|} \sum_e L(e, e)}$$

Liniowe funkcje kształtu 1D

$$\mathbf{N}^e = \left[1 - \frac{x^e}{l^e} \quad \frac{x^e}{l^e} \right]$$

Kwadratowe hierarchiczne funkcje kształtu 1D

$$\mathbf{N}^e = \left[1 - \frac{x^e}{l^e} \quad \frac{x^e}{l^e} \quad x^e(x^e - l^e) \right]$$